

Eigentijds

vpro

 [Luister naar het themakanaal](#)

« [November Music: schrijven over eigentijdse muziek](#)

[November Music: nieuw gecomponeerd, jazz, en meer](#) »

Fred Momotenko: We zenden te veel en luisteren te weinig

Ook in haar twintigste editie geeft [November Music](#) ruim baan aan multimediale projecten. Voor het festival maakte [Fred Momotenko](#) de voorstelling Cloud-Messenger, samen met de choreograaf Hans Tuerlings en de videokunstenaar Jasper Kuipers. Deze wordt op woensdag 7 november twee keer uitgevoerd in de Verkadefabriek. Thea Derks sprak met Momotenko over het hoe en waarom van Cloud-Messenger.

‘Muziek van nu door de makers van nu’, luidt het credo van November Music. De maker van nu bezigt opvallend vaak termen als ‘multimedia’ en ‘multidisciplinair’, zoals ook voor Cloud-Messenger. Maar wat houdt dit eigenlijk in?

Fred Momotenko: ‘Multimedia is een technische term. Muziek klinkt bijvoorbeeld niet alleen akoestisch maar ook in samenspraak met computerklanken, wordt gemanipuleerd door live elektronica, of klinkt in surround sound – de luisteraar hoort de muziek niet alleen frontaal, maar van alle kanten. Multidisciplinair gaat nog verder: je combineert muziek met andere kunstvormen, zoals in Cloud-Messenger met dans en videoanimatie.’

Dat het project desondanks vooral aan hem wordt gekoppeld, is volgens de Russisch-Nederlandse componist minder paradoxaal dan het lijkt: ‘Ik ben er zo’n drie jaar geleden mee begonnen, vond het gedicht Meghadūta van de Sanskrietdichter Kālidāsa en heb diens ruim honderd kwatrijnen teruggebracht tot een script van vijfenveertig minuten. Op basis daarvan ontwierp Jasper Kuipers videoanimaties en Hans Tuerlings een basischoreografie, die verder door de

Zoeken

Meer info

- » [DE PLAYLIST](#)
- » [Kontakt – mail – post](#)
- » [Over Eigentijds](#)

Links

- » [Cafe Sonore](#)
- » [Facebook](#)
- » [Gaudeamus Muziekweek](#)
- » [Muziek Van Nu](#)
- » [Radio 4 Concerthuis](#)
- » [Twitter](#)

Tags

[annie gosfield](#) [Art's Birthday Party](#) [Cineac Sonore](#) [Cornelis de Bondt](#) [donderdagavondserie](#) [ensemble](#) [Ethel Feldman](#) [Fred Momotenko](#) [Gaudeamus](#) [Gaudeamus](#) [Muziekweek 2012](#)

dansers is uitgewerkt.’

Momotenko herinnert zich niet meer wat eerst kwam, de wens een multidisciplinaire voorstelling te maken, of het gedicht: ‘Ik heb mijn antennes altijd uitstaan en koesterde al langer plannen voor een compact project met maar één musicus, één danser en elektronica. Ik was bovendien gefascineerd door het thema eenzaamheid en toen ik dit gedicht vond vielen alle puzzelstukjes in elkaar. Door alle sociale media zijn we tegenwoordig veel te veel bezig met zenden, en te weinig met luisteren. Die thematiek herken ik in Meghadūta, dat stamt uit de vijfde eeuw. In dat oude verhaal wordt een Yaksha, een goddelijke dienaar (gedanst door Gilles Viandier) een jaar van zijn jonge bruid gescheiden. Hij wordt gek van eenzaamheid en belandt in een mentale gevangenis – kan zich niet uiten en wordt niet begrepen, zoals veel mensen in onze maatschappij.’

De Yaksha vraagt een Wolk – de blokfluitist Jorge Isaac – een boodschap aan zijn geliefde te sturen, wat aansluit bij de huidige gewoonte gegevens te bewaren in een zogenoemde cloud. Momotenko: ‘Het is allemaal virtueel, alles speelt zich af in het hoofd van de Yaksha. Zelfs de wolk beweegt zich niet werkelijk, die ontspruit aan zijn fantasie, zijn hoop, zijn verlangen. Daarom ook verschijnt zijn geliefde (gedanst door Daniele Lehman) alleen op de videobeelden, als een soort extensie van hemzelf – zo wordt ook de blokfluit geschaduwd door de elektronica.’

Momotenko realiseerde met elektronische middelen een orkest van stemmen: ‘Ik heb met Jorge alle denkbare klanken van zes verschillende blokfluiten opgenomen, van de allerhoogste sopranino tot de allerlaagste contrabasfluit. Die heb ik bewerkt en eindeloos gestapeld – soms klinken wel duizend samples tegelijkertijd, zodat je een heel breed en scherp klankbeeld krijgt. De hoogste noten van de sopranino zijn bijvoorbeeld een beetje vals en door dat uit te

MUZIEKWEEK 2012

[Gaudeamusweek 2011](#)
[Gaudeamusweek 2011 info](#)
[Gaudeamusweek 2011 opname](#)
[gonzocircus HF13 Holland Festival](#)
[John Cage Jonge componisten](#)
[Klas Torstensson Loevendie Louis](#)
[Andriessen Lunapark michael](#)
[gordon minimal Murail Musikfabrik](#)
[Muziekweek2013 Night of the](#)
[Unexpected NM13 NOTU13](#)

November

Music November Music

[2011 November Music 2012](#)
[Oestvolkskaja Peter Adriaansz Piet-](#)
[Jan van Rossum Radio Monalisa](#)
[Reinbert de Leeuw Steve Reich](#)
[voorpagina WMMF13 Xenakis](#)
[Yannis Kyriakides Young](#)
[Composers Meeting](#)

Recente berichten

- » [Art's Birthday 2014](#)
- » [Luc Houtkamp](#)
- » [Aart Strootman](#)
- » [Monoták](#)
- » [Conversations with my mother](#)

Archief

- » [januari 2014](#)
- » [december 2013](#)
- » [november 2013](#)
- » [oktober 2013](#)
- » [september 2013](#)
- » [augustus 2013](#)
- » [juli 2013](#)
- » [juni 2013](#)
- » [mei 2013](#)
- » [april 2013](#)

vergroten kan ik het conflict – dat overigens in het oorspronkelijke gedicht ontbreekt – benadrukken, het moment waarop de vloek wordt uitgesproken.’

Hoewel poëzie de basis vormt van Cloud-Messenger, wordt er in het hele stuk geen woord gesproken. Momotenko: ‘Dat is voor mij essentieel, want muziek begint met luisteren. Bij het componeren heb ik me wel gebaseerd op spraakritmes van verschillende talen, zodat de ritmiek vloeiend en onvoorspelbaar is en de muziek zelf de verteller wordt.’

Hoewel hij hoopt dat wij door Cloud-Messenger anders naar onze omgeving gaan kijken, koestert Momotenko weinig illusies: ‘Eenzaamheid is helaas van alle tijden. Ook de Yaksha is aan het einde van het stuk nog net zo eenzaam als aan het begin, hij kan de vloek niet doorbreken.’

Thea Derks

Amsterdam, 2-5 november 2012

Tags: [Fred Momotenko](#), [November Music 2012](#)

Deze post werd geplaatst op 5 november 2012 om 15:23 en is gecategoriseerd onder [Concert-Tip](#). Je kunt reacties op deze post volgen via de [RSS 2.0](#) feed. Je kunt een [reactie achterlaten](#), of een [trackback](#) doen vanaf je eigen site.

Reageer

Naam (required)

Mail (wordt niet getoond) (required)

Website

- » [april 2013](#)
- » [maart 2013](#)
- » [februari 2013](#)
- » [januari 2013](#)
- » [december 2012](#)
- » [november 2012](#)
- » [oktober 2012](#)
- » [september 2012](#)
- » [augustus 2012](#)
- » [juli 2012](#)
- » [juni 2012](#)
- » [mei 2012](#)
- » [april 2012](#)
- » [maart 2012](#)
- » [februari 2012](#)
- » [januari 2012](#)
- » [december 2011](#)
- » [november 2011](#)
- » [oktober 2011](#)
- » [september 2011](#)
- » [augustus 2011](#)
- » [juli 2011](#)
- » [juni 2011](#)
- » [mei 2011](#)
- » [april 2011](#)
- » [maart 2011](#)
- » [februari 2011](#)
- » [januari 2011](#)
- » [december 2010](#)
- » [november 2010](#)
- » [oktober 2010](#)
- » [september 2010](#)
- » [augustus 2010](#)
- » [juni 2010](#)

Categorieën

- » [CD-recensies](#)
- » [Concert-Tip](#)

Plaats reactie

- » [Concert-Tip](#)
- » [Concertimpressie](#)
- » [Faits Divers](#)
- » [Muzieknieuws](#)
- » [Plaatpaal](#)
- » [Radio-Tip](#)
- » [Stuk Van De Dag](#)
- » [Uncategorized](#)

Playlistarchief

Selecteer een da

[Berichten \(RSS\)](#) en [Reacties \(RSS\)](#).